

1. PMĮ 56-1 straipsnio 1 dalies ir jos apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimas

56¹ straipsnis. Mokestinių nuostolių perdavimas tarp vienetų grupės vienetų

1. Vienetas šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali perduoti už mokestinį laikotarpį apskaičiuotus mokestinius nuostolius (ar jų dalį) kitam vienetų grupės vienetai, kuris jam perduotais nuostoliais turi teisę sumažinti apmokestinamojo pelno sumą, apskaičiuotą už tą mokestinį laikotarpį, už kurį buvo apskaičiuoti jam kito vieneto perduodami nuostoliai (ar jų dalis), jeigu:

1) vienetų grupėje patronuojantis vienetas mokestinio laikotarpio, už kurį apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami, paskutinę dieną ir mokestinių nuostolių perdavimo dieną tiesiogiai arba netiesiogiai valdo ne mažiau kaip 2/3 kiekvieno mokestinių nuostolių perdavime dalyvaujančio dukterinio vieneto akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį ir

2) mokestiniai nuostoliai perduodami tarp vienetų grupės vienetų, kurie toje grupėje be pertraukų yra ne trumpiau kaip dvejus metus skaičiuojant iki mokestinio laikotarpio, už kurį apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami, paskutinės dienos, arba

3) mokestinius nuostolius perduoda ar perima vienetų grupės vienetas (vienetai), kuris (kurie) toje grupėje yra nuo jo (jų) įregistravimo dienos ir bus vienetų grupėje be pertraukų ne trumpiau kaip dvejus metus skaičiuojant nuo jo (jų) įregistravimo dienos.

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Mokestiniai nuostoliai gali būti perduodami tarp vienetų grupės vienetų, o pagal šio straipsnio nuostatas vienetų grupė laikoma tokia grupė, kurioje patronuojantis vienetas valdo dukterinio vieneto akcijas (dalis, pajus) ar kitas teises į paskirstytinojo pelno dalį. Todėl mokestiniai nuostoliai gali būti perduodami tik tarp tokių Lietuvos vienetų (ar tokiems Lietuvos vienetams), kurių teisinė forma yra akcinė bendrovė (uždaroji akcinė bendrovė), įskaitant Europos bendrovę, kooperatinė bendrovė (kooperatyvas), įskaitant Europos kooperatinę bendrovę, žemės ūkio bendrovė ar ūkinė bendrija (kokiais atvejais Lietuvos vienetai gali būti perduodami užsienio vieneto mokestiniai nuostoliai paaiškinta šio straipsnio 4-os dalies komentare).

Komentuojamo straipsnio nuostatos pelno nesiekiantiems vienetams netaikomos.

2. Vienetas gali perduoti kitam vienetų grupės vienetai pagal PMĮ nuostatas apskaičiuotus mokestinius nuostolius (toliau mokestiniai nuostoliai vadinami nuostoliais) (ar jų dalį), jeigu tenkinamos visos šios kumuliatyvios (t. y. turinčios egzistuoti kartu) sąlygos:

1) vienetų grupėje patronuojantis vienetas mokestinio laikotarpio, už kurį apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami, paskutinę dieną ir nuostolių perdavimo dieną tiesiogiai arba netiesiogiai valdo ne mažiau kaip 2/3 (arba ne mažiau kaip 66,67 proc.) kiekvieno nuostolių perdavime dalyvaujančio dukterinio vieneto akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį;

2) atitinkamo mokestinio laikotarpio mokestiniai nuostoliai perduodami tarp šiai vienetų grupei priklausančių vienetų;

3) mokestiniai nuostoliai perduodami tarp vienetų grupės vienetų, kurie toje grupėje be pertraukų yra ne trumpiau kaip dvejus metus skaičiuojant iki mokestinio laikotarpio, už kurį apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami, paskutinės dienos, arba mokestinius nuostolius perduoda ar perima vienetų grupės vienetas (vienetai), kuris (kurie) toje grupėje yra nuo jo (jų)

įregistravimo dienos ir bus vienetų grupėje be pertraukų ne trumpiau kaip dvejus metus skaičiuojant nuo jo (jų) įregistravimo dienos.

Reikalavimas dėl nepertraukiamo buvimo toje pačioje vienetų grupėje suprantamas ir aiškinamas atsižvelgiant į PMĮ 2 straipsnio 7 dalyje pateiktą vienetų grupės sąvoką ir jai keliamus reikalavimus, t. y. kad grupės patronuojantysis vienetas tiesiogiai arba netiesiogiai valdytų daugiau kaip 25 procentus grupę sudarančių vieno ar kelių patronuojamųjų (dukterinių) vienetų akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytojo pelno dalį;

4) mokestiniai nuostoliai perduodami tam vienetui, kuris turi teisę jam perduotais nuostoliais sumažinti apmokestinamojo pelno sumą, apskaičiuotą už tą mokestinį laikotarpį, už kurį buvo apskaičiuoti jam kito vieneto perduodami nuostoliai (ar jų dalis).

3. Nuostolių perdavimo diena, laikoma ta diena, kurią nuostolių perdavime dalyvaujantys vienetai nurodo tų nuostolių perdavimą įforminančiuose dokumentuose. Mokestinių nuostolių perdavimas turi būti įforminamas sutartimi, perdavimo - priėmimo aktu ar kitais juridinę galią turinčiais laisvos formos dokumentais.

Pavyzdžiai

1. Lietuvos vienetas - AB „A“ 2024 m. gruodžio 29 įsigijo 30 proc. kito Lietuvos vieneto – UAB „B“ akcijų. 2026 m. birželio 1 d. AB „A“ įsigijo likusius 70 proc. UAB „B“ akcijų. 2026 m. gruodžio 31 d. AB „A“ valdo 100 proc. vieneto UAB „B“ akcijų.

2026 m. AB „A“ apskaičiavo ir deklaravo mokestinius nuostolius, o UAB „B“ apskaičiavo ir deklaravo apmokestinamąjį pelną, nuo kurio sumokėjo pelno mokestį.

2027 m. kovo 1 d. AB „A“ su UAB „B“ pasirašė 2026 m. mokestinių metų mokestinių nuostolių perdavimo sutartį. AB „A“ nuostolių perdavimo dieną vis dar valdo 100 proc. AB „B“ akcijų.

Taikant PMĮ 56-1 str. 1 dalies nuostatas, AB „A“ 2026 metų nuostoliai gali būti perduoti UAB „B“, nes šios įmonės ne trumpiau kaip du metus be pertraukų, skaičiuojant iki mokestinio laikotarpio (2026 m.), už kurį apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami paskutinės dienos, priklauso vienetų grupei, o mokestinio laikotarpio, už kurį apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami, paskutinę dieną ir nuostolių perdavimo dieną patronuojanti AB „A“ tiesiogiai valdo ne mažiau kaip 66,67 proc. nuostolių perdavime dalyvaujančio dukterinio vieneto UAB „B“ akcijų.

UAB „B“ gali 2026 m. mokestinių metų apmokestinamąjį pelną sumažinti perimtą iš AB „A“ mokestinių nuostolių suma, jeigu bus tenkinami kiti PMĮ 56-1 straipsnio reikalavimai.

2. Lietuvos vienetas A 2024 m. sausio mėnesį įsigijo 30 proc. Lietuvos vieneto B akcijų (vienetas B tampa grupės nariu, nes yra valdomas > 25 proc.). 2026 m. gruodžio 31 d. vienetas A vis dar valdo tą patį 30 proc. vieneto B akcijų paketą.

2027 m. sausio mėnesį vienetas A įsigyja papildomai 40 proc. vieneto B akcijų ir dabar valdo 70 proc. vieneto B akcijų. 2027 m. birželio 10 d. vienetas A nusprendžia perimti vieneto B 2026 metų mokestinius nuostolius. Vienetas A nuostolių perdavimo dieną valdo 70 proc. vieneto B akcijų.

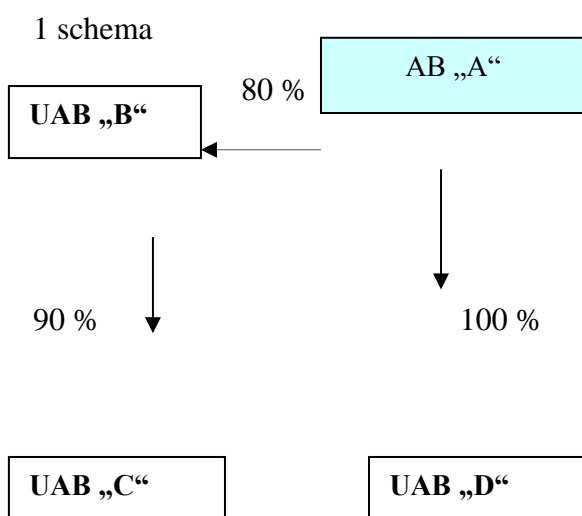
Nors perdavimo dieną (2027-06-10) vienetas A jau valdo 70 proc. vieneto B akcijų, tačiau 2026-12-31 dieną jis valdė tik 30 proc. Kadangi paskutinę 2026 m. mokestinio laikotarpio dieną nebuvo pasiekta reikalaujama 2/3 akcijų valdymo riba, vienetas A negali perimti iš kito grupės vieneto B jo 2026 metų mokestinių nuostolių.

4. Nuostoliai gali būti perduodami pelningiems vienetų grupės vienetais tiek pagal vertikalią, tiek pagal horizontalią vienetų grupės struktūrą, t.y., nesvarbu, ar nuostoliai perduodami tiesiogiai, ar netiesiogiai valdomo dukterinio vieneto patronuojančiam vienetui ar atvirkščiai, ar nuostoliai

perduodami tarp dukterinių vienetų neturinčių tiesioginio ar netiesioginio pavaldumo, jei vienetų grupėje patronuojantis vienetas mokestinio laikotarpio, už kurį apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami, paskutinę dieną, ir mokestinių nuostolių perdavimo dieną tiesiogiai arba netiesiogiai valdo ne mažiau kaip 2/3 (arba ne mažiau kaip 66,67 proc.) kiekvieno mokestinių nuostolių perdavime dalyvaujančio dukterinio vieneto akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį.

1 pavyzdys

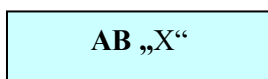
Lietuvos vienetas - AB „A“ tiesiogiai valdo 80 proc. kito Lietuvos vieneto – UAB „B“ akcijų. Kadangi UAB „B“ tiesiogiai valdo 90 proc. UAB „C“ akcijų, tai AB „A“ netiesiogiai valdo 72 proc. (90x80/100) UAB „C“ akcijų. Be to, AB „A“ tiesiogiai valdo 100 proc. UAB „D“ akcijų.

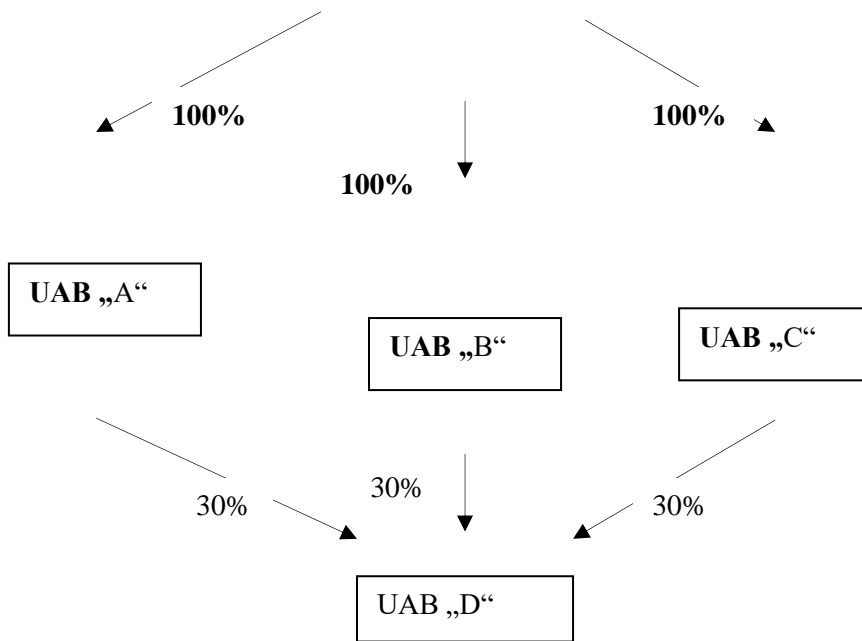

Šiuo atveju patronuojantis vienetas AB „A“ tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 66,67 proc. kiekvieno dukterinio vieneto (UAB „B“, UAB „C“ ir UAB „D“) akcijų. Todėl šios vienetų grupės dukteriniai vienetai gali perduoti nuostolius patronuojančiam vienetui AB „A“, arba vienas kitam, arba patronuojantis vienetas AB „A“ gali perduoti nuostolius bet kuriam pelningam dukteriniam vienetui, jei mokestinio laikotarpio, už kurį apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami, paskutinę dieną ir nuostolių perdavimo dieną patronuojanti AB „A“, tiesiogiai arba netiesiogiai valdys ne mažiau kaip 66,67 proc. kiekvieno nuostolių perdavime dalyvaujančio dukterinio vieneto akcijų ir bus tenkinami kiti PMĮ 56¹ straipsnio reikalavimai.

2 pavyzdys

2 schema

Šioje vienetų grupėje patronuojantis vienetas AB „X“ netiesiogiai per UAB „A“, UAB „B“ ir UAB „C“ (kuriuose jis turi po 100 proc. akcijų) valdo 90 proc. UAB „D“ akcijų (30 proc. akcijų per UAB „A“, 30 proc. - per UAB „B“ ir 30 proc. – per UAB „C“). Nuostoliai gali būti perduodami tik tarp tokių vienetų grupės vienetų, kuriuose patronuojantis vienetas tiesiogiai ar netiesiogiai valdo ne mažiau kaip 2/3 (arba ne mažiau kaip 66,67 proc.) kiekvieno nuostolių perdavime dalyvaujančio dukterinio vieneto akcijų. Todėl UAB „D“ mokestinio laikotarpio nuostolius gali perduoti bet kuriam šios vienetų grupės vienetui, kaip ir bet kuris šios vienetų grupės vienetas - UAB „A“, UAB „B“, UAB „C“, UAB „D“ ar patronuojantis vienetas AB „X“, gali perduoti mokestinius nuostolius vienas kitam, jeigu bus tenkinami ir kiti PMĮ 56¹ straipsnio reikalavimai.

5. Taikant komentuojamos dalies nuostatas, laikoma, kad vienetai yra vienetų grupėje, jei tos grupės patronuojantis vienetas tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 25 procentus grupę sudarančių vieno ar kelių patronuojamųjų (dukterinių) vienetų akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį ne trumpiau kaip 24 mėnesius bet kurią minėto mokestinio laikotarpio dieną, nepaisant to, ar per minėtą laikotarpį jis įsigijo (perleido) to paties vieneto akcijų (dalių, pajų) bei nepaisant to kito vieneto kapitalo pokyčių (pvz., naujų akcijų emisijų ar kapitalo mažinimų).

Jeigu vienetų grupės patronuojantis vienetas minėtu dvejų metų mokestiniu laikotarpiu perleidžia dukterinio vieneto akcijas pagal atpirkimo (angl. repurchase agreement, repo) sandorį, kuris iš esmės yra vertybiniais popieriais garantuota terminuota paskola (t. y. vertybiniai popieriai yra užstatas už pasiskolinamas lėšas), tai galima laikyti, kad šie vienetai buvo vienetų grupėje be pertraukų, tik tuo atveju, jei toks sandoris numato pardavėjo išsipareigojimą tas akcijas atpirkti (žr. PMĮ 7 str. komentarą), ir jei dėl tokio sandorio visa rizika, nauda ir dukterinio vieneto valdymas ir kontrolė lieka patronuojančiam (perleidžiančiam) vienetui.

Pavyzdys

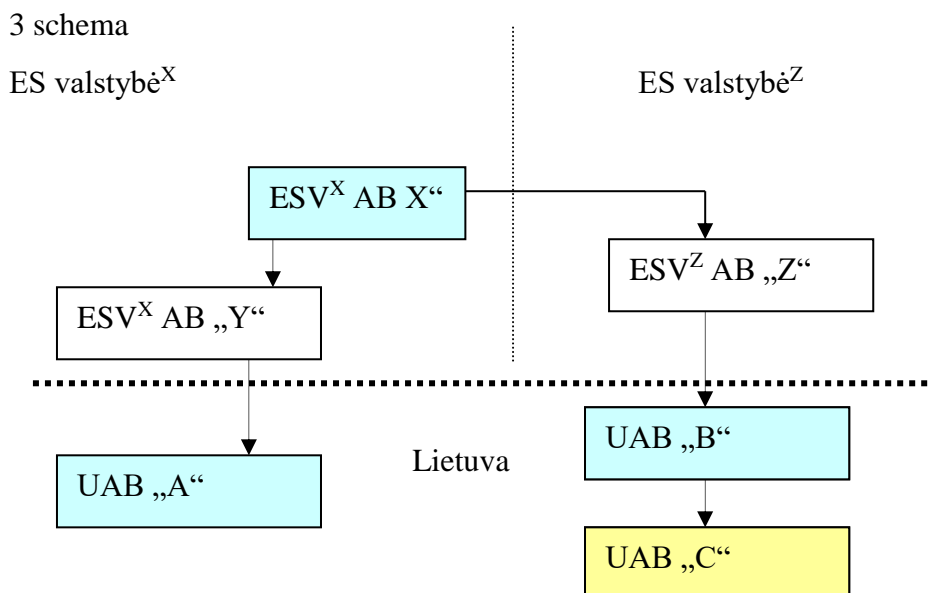
1. AB „A“ yra patronuojanti įmonių grupės įmonė, kuri nuo 2024 metų be pertraukų tiesiogiai valdo tris dukterines įmones: UAB „B“, UAB „C“ ir UAB „D“ (turi įsigijusi po 100 proc. šių įmonių akcijų). 2025 m. lapkričio 16 d. AB „A“ įsteigė naują dukterinę įmonę – UAB „X“ (visos šios įmonės

akcijos priklauso AB „A“), o 2025 m. gruodžio 15 d. PMĮ 41 str. 2 d. 7 punkte nustatytu akcijų keitimo būdu įsigijo 80 proc. UAB „Y“ akcijų. UAB „D“ apskaičiavo 2026 metų nuostolį, kurį 2027 m. balandžio 15 d. ketina perduoti vienai iš AB „A“ valdomų dukterinių įmonių.

Taikant PMĮ 56¹ str. 1 dalies nuostatas, UAB „D“ 2026 metų nuostoliai gali būti perduoti UAB „B“ ir UAB „C“, nes šios įmonės ne trumpiau kaip du metus, skaičiuojant iki 2026-12-31 priklauso vienetų grupei ir 2026-12-31 bei nuostolių perdavimo dieną patronuojanti įmonė „A“ valdo ne mažiau kaip 2/3 (arba ne mažiau kaip 66,67 proc.) kiekvienos nuostolių perdavime dalyvaujančios Lietuvos įmonės akcijų ir bus tenkinami kiti PMĮ 56¹ straipsnio reikalavimai. UAB „D“ 2026 metų nuostoliai taip pat gali būti perduoti UAB „X“, su sąlyga, kad ši įmonė bus įmonių grupėje ne trumpiau kaip du metus be pertraukų, skaičiuojant nuo jos įregistravimo dienos juridinių asmenų registre. UAB „D“ negali perduoti 2026 metų nuostolių įmonių grupės narei – UAB „Y“, nes ši įmonė įmonių grupėje yra trumpiau kaip du metus, skaičiuojant iki 2026 m., už kuriuos apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami, paskutinės dienos.

2. ES valstybės įmonė - akcinė bendrovė „X“ (toliau – AB „X“) tiesiogiai valdo tos pačios ES valstybės akcinę bendrovę „Y“ (toliau – AB „Y“), per kurią netiesiogiai valdo Lietuvos dukterinę įmonę – UAB „A“. Be to, AB „X“ tiesiogiai valdo kitos ES valstybės akcinę bendrovę „Z“ (toliau – AB „Z“), kuri valdo dukterinę Lietuvos įmonę – UAB „B“, o pastaroji - dukterinę Lietuvos įmonę UAB „C“. Visose įmonėse patronuojantys vienetai tiesiogiai ar netiesiogiai valdo po 100 proc. dukterinių įmonių akcijų. UAB „C“ ketina 2026 metų nuostolius perduoti UAB „A“ ir UAB „B“.

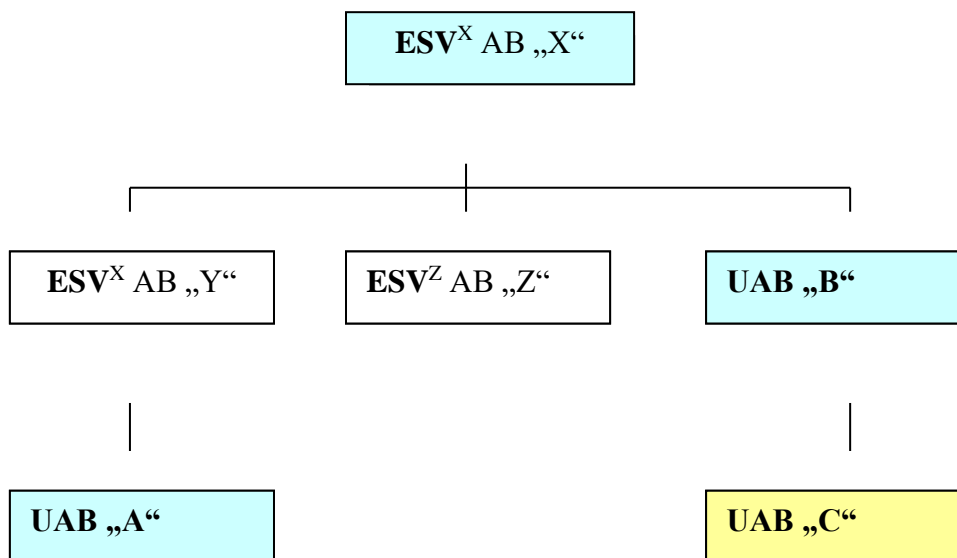
AB „X“, AB „Y“, AB „Z“, UAB „B“ ir UAB „C“ priklauso vienai įmonių grupei daugiau kaip du metus be pertraukų. Nuostolių perdavimo dieną AB „Y“ UAB „A“ tiesiogiai valdo pusę metų (iki to daugiau kaip pusantrų metų ją tiesiogiai valdė UAB „B“). Nors UAB „A“ pavaldumas pasikeitė, tačiau ši įmonė įmonių grupėje taip pat yra du metus be pertraukų.

UAB „C“, gali perduoti 2026 metų nuostolius UAB „B“ ir UAB „A“, jei 2026 m. paskutinę dieną ir nuostolių perdavimo dieną patronuojanti įmonė – AB „X“ valdys ne mažiau kaip 2/3 (arba ne mažiau kaip 66,67 proc.) kiekvienos nuostolių perdavime dalyvaujančios Lietuvos įmonės akcijų ir bus tenkinami kiti PMĮ 56¹ straipsnio reikalavimai.

3. 2027 metais pasikeitė UAB „B“ akcininkai ir įmonių grupės struktūra tapo tokia kaip parodyta 4 schemeje. Patronuojanti įmonė AB „X“ tiesiogiai ar netiesiogiai valdo 100 proc. kiekvienos dukterinės įmonės akcijų. UAB „C“ ketina 2027 metų nuostolius perduoti UAB „A“ ir UAB „B“.

4 schema

Neatsižvelgiant į tai, kad 2027 metais pasikeitė įmonių grupės struktūra, UAB „A“, UAB „B“ ir UAB „C“ ir po įmonių struktūros pasikeitimo priklauso tai pačiai įmonių grupei. Todėl UAB „C“ 2027 mokesčių metų nuostolius galės perduoti UAB „A“ ir UAB „B“, jei nuostolių perdavimo dieną patronuojanti įmonė – AB „X“ tiesiogiai ar netiesiogiai valdys ne mažiau kaip 2/3 (arba ne mažiau kaip 66, 67 proc.) kiekvienos nuostolių perdavime dalyvaujančios dukterinės įmonės UAB „A“, UAB „B“ ir UAB „C“ akcijų ir bus tenkinami kiti PMĮ 56¹ straipsnio reikalavimai.

6. Vienetas iš kito vienetų grupės vieneto perimtais mokesčio laikotarpio nuostoliais gali sumažinti apskaičiuotą apmokestinamąjį pelną tik to mokesčio laikotarpio, kurio apskaičiuotus nuostolius (ar jų dalį) jam perdavė tas kitas vienetų grupės vienetas. Pavyzdžiui, jei nuostolių perdavime dalyvaujančių vienetų mokesčiai laikotarpiai sutampa su kalendoriniais metais ir nuostolius perduodantis vienetas perduoda 2026 metų nuostolius, tai juos perimantis vienetas šių nuostolių suma gali sumažinti taip pat tik 2026 metų apmokestinamąjį pelną.

Paprastai tai pačiai vienetų grupei priklausančių vienetų mokesčiai laikotarpiai sutampa. Tačiau, jei nuostolių perdavime dalyvaujančių vienetų mokesčiai laikotarpiai nesutampa, tai nuostolius perimantis vienetas gali sumažinti apmokestinamąjį pelną tik to mokesčio laikotarpio, kuris prasideda tais pačiais metais kaip ir kito vienetų grupės vieneto tas mokesčio laikotarpis, kurio apskaičiuotus nuostolius jis jam perdavė. Pavyzdžiui, jei nuostolius perimančio Lietuvos vieneto mokesčio laikotarpis yra kalendoriniai metai, o kitas vienetų grupės vienetas jam perduoda

nuostolius mokestinio laikotarpio, kuris prasideda 2026 m. rugsėjo 1 d. ir baigiasi 2027 m. rugpjūčio 31 d., tai nuostolius perimantis Lietuvos vienetas šio mokestinio laikotarpio nuostoliais gali sumažinti 2026 metų apmokestinamąjį pelną.

Pereinamojo mokestinio laikotarpio (susidariusio vienetui pakeitus mokestinį laikotarpį) nuostoliams komentuojamo straipsnio nuostatos netaikomos, išskyrus atvejus, kai vienetų grupės vienetų (tiek perduodančio, tiek perimančio) pereinamasis mokestinis laikotarpis sutampa. Vienetas iš kito vienetų grupės vieneto perimtais pereinamojo mokestinio laikotarpio nuostoliais gali sumažinti apskaičiuotą apmokestinamąjį pelną tik to paties pereinamojo mokestinio laikotarpio, kurio apskaičiuotus nuostolius (ar jų dalį) jam perdavė tas kitas vienetų grupės vienetas.

7. Vienetų grupės vienetas gali perduoti nuostolius dalimis iš karto keliems tos vienetų grupės vienetais.

Pavyzdys

UAB „A“ apskaičiavo 250 000 Eur dydžio 2026 mokestinių metų nuostolį. Kiti vienetų grupės vienetai - UAB „B“ ir UAB „C“ už 2026 mokestinius metus apskaičiavo atitinkamai 210 000 Eur ir 150 000 Eur apmokestinamojo pelno. UAB „A“ 2026 mokestinių metų nuostolį gali perduoti UAB „B“ ir UAB „C“ susitartomis dalimis, jei tenkinami PMĮ 56¹ straipsnio reikalavimai.

8. Šios dalies nuostatos neriboja nuostolių perdavimo tarp tokių vienetų grupės vienetų, kurie vykdo skirtingą veiklą (t. y. nuostolius patiria ir pelną uždirba iš skirtingų veiklos rūšių), išskyrus vertybinių popierių ir išvestinių finansinių priemonių nuostolius, kuriems taikomi PMĮ 56¹ str. 2 dalies reikalavimai. Pavyzdžiui, gamybos įmonė gali perduoti veiklos nuostolius didmeninės prekybos įmonei, o draudimo įmonė - bankui.

9. Lietuvos vienetas kito vienetų grupės vieneto perduotais nuostoliais gali sumažinti atitinkamo mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną, apskaičiuotą PMĮ 11 straipsnyje nustatyta tvarka, t.y. iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, įskaitant mokestinius nuostolius, atskaitomus pagal PMĮ 30 ir 43 straipsnių nuostatas. T.y. Lietuvos vienetas gali sumažinti apmokestinamąjį pelną iš kito vienetų grupės vieneto perimtais nuostoliais, jei apskaičiuodamas atitinkamo mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną, iš pajamų atskaitė savo praėjusių mokestinių laikotarpių nuostolius (žr. PMĮ 30 straipsnio komentarą), taip pat reorganizavimo ir perleidimo atvejais iš kito vieneto perimtus nuostolius, iš pajamų atskaitomus pagal PMĮ 43 straipsnio nuostatas (žr. PMĮ 43 straipsnio komentarą). Bendra pagal šį straipsnį, PMĮ 30 ir 43 straipsnius atskaitoma mokestinių nuostolių, suma negali būti didesnė kaip 70 procentų vieneto mokestinio laikotarpio pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus ankstesnių mokestinių laikotarpių mokestinius nuostolius (žr. PMĮ 56-1 straipsnio 9 dalies komentarą).

10. Jei vienetas vykdo investicinį projektą ir naudojasi PMĮ 46¹ straipsnyje nustatyta lengvata, tai toks vienetas iš kito vienetų grupės vieneto perimtais nuostoliais gali sumažinti tik tą apmokestinamojo pelno dalį, kuri lieka pritaikius PMĮ 46¹ straipsnyje nustatytą lengvatą

11. Pagal PMĮ 45 str. 2 dalies nuostatas, likviduojamo vieneto dalyvių iš likviduojamo vieneto gauto turto ir to vieneto akcijų įsigijimo kainos neigiamas skirtumas – nuostolis pripažįstamas nuostoliu iš vertybinių popierių perleidimo. Likviduojamo dukterinio vieneto nuostoliai pripažįstami

dukterinį vienetą tiesiogiai valdančio patronuojančio vieneto nuostoliais, kaip nuostoliai iš akcijų perleidimo, todėl Lietuvos vienetas negali perimti iš likviduojamo vienetų grupės vieneto nuostolių, apskaičiuotų už tą mokestinį laikotarpį, kurį buvo paskirstytas turtas jo dalyviams (paprastai tai atliekama paskutiniu mokestiniu laikotarpiu).

12. Jei vienetų grupės vienetas reorganizuojamas PMĮ 41 straipsnyje nustatytais atvejais, ir įsigyjantysis vienetas neperima kito vieneto nuostolių, apskaičiuotų nuo mokestinio laikotarpio, kurį įvyko reorganizavimas pradžios iki reorganizavimo pabaigos, tai toks vienetas gali perduoti šio mokestinio laikotarpio nuostolius kitam tos vienetų grupės vienetui, jei nuostolių perdavimo dieną tenkinamos komentuojamos dalies 1 ir 2 punktuose nustatytos sąlygos.

13. Jei dėl nuostolius perimančio ir perduodančio vienetų mokestinių laikotarpių skirtumo, atitinkamo mokestinio laikotarpio nuostolius vienetas perduoda nuostolius perimančiam vienetui pasibaigus jo metinės pelno mokesčio deklaracijos pateikimo terminui, tai tuos nuostolius perėmęs vienetas turi perskaičiuoti pelno mokestį ir pateikti patikslintą to mokestinio laikotarpio metinę pelno mokesčio deklaraciją.

Nuostolius perduodantis vienetas gali perduoti už mokestinį laikotarpį apskaičiuotus mokestinius nuostolius (ar jų dalį) kitam vienetų grupės vienetui, kuris tais nuostoliais turi teisę sumažinti apmokestinamąjį pelną, apskaičiuotą už tą mokestinį laikotarpį, už kurį buvo apskaičiuoti jam kito vieneto perduodami nuostoliai (ar jų dalis). Todėl nuostoliai turi būti perduodami ne anksčiau kaip pasibaigus juos perduodančio ir priimančio vieneto mokestiniams laikotarpiams.

Pavyzdys

UAB „A“, kurios mokestinis laikotarpis prasideda spalio 1 d. ir baigiasi kitų metų rugsėjo 30 d., apskaičiavo 150 000 Eur 2025 mokestinių metų nuostolių, kuriuos 2026 m. vasario mėn. deklaravo metinėje pelno mokesčio deklaracijoje. 2027 m. vasario 15 d. UAB „A“ sudarė rašytinį susitarimą su įmone UAB „B“, pagal kurį dukterinė įmonė UAB „A“ perduoda apskaičiuotus 2025 m. mokestinio laikotarpio nuostolius patronuojančiai įmonei UAB „B“. Nuostoliai UAB „B“ buvo perduoti 2027 m. kovo 15 d. Kadangi patronuojančios įmonės mokestinis laikotarpis - kalendoriniai metai, tai ji 2025 mokestinių metų pelno mokesčio deklaraciją pateikė 2026 metais (pagal PMĮ 51 str. 2 dalyje nustatytą metinės pelno mokesčio deklaracijos pateikimo terminą). Patronuojanti įmonė UAB „B“ iš dukterinės įmonės UAB „A“ perimtais 2025 m. mokestinio laikotarpio nuostoliais gali sumažinti šio mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną, pateikdama patikslintą šio mokestinio laikotarpio metinę pelno mokesčio deklaraciją, su sąlyga, kad bus tenkinami PMĮ 56¹ straipsnio reikalavimai.

14. Jei naujas įregistruotas vienetų grupės vienetas, pasinaudojęs nuostolių perdavimo – perėmimo galimybe, nustatyta šios dalies 3 punkte (t. y. galimybe perimti nuostolius iki jų perėmimo dienos neišbuvus vienetų grupėje du metus be pertraukų), nepraėjus dviem metams nuo jo įregistravimo dienos jau nėra tos vienetų grupės vienetas, tai tokiu atveju nuostolius perėmęs vienetas turi patikslinti pelno mokesčio deklaraciją to mokestinio laikotarpio, kurio apmokestinamasis pelnas buvo sumažintas jam perduotais buvusio tos vienetų grupės vieneto nuostoliais. Šios nuostatos taikomos ir tuo atveju, kai nuostolius perėmęs vienetas neišbuvęs vienetų grupėje dvejus metus, skaičiuojant nuo jo įregistravimo dienos, yra likviduotas.

15. Vienetas, taikantis PMĮ 56-1 straipsnio nuostatas, turi turėti įrodymus, pagrindžiančius vienetų grupės struktūrą, patronuojančio vieneto tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų dukterinių vienetų nepertraukiamo valdymo laikotarpį, akcijų paketo dydį. Svarbu, kad iš dokumentų galima būtų nustatyti, kad mokestiniai nuostoliai perduodami tarp vienetų grupės vienetų, o patronuojantis

vienetas mokestinio laikotarpio, už kurį apskaičiuoti mokestiniai nuostoliai perduodami, paskutinę dieną, įskaitant nuostolių perdavimo dieną tiesiogiai arba netiesiogiai valdė ne mažiau kaip 2/3 nuostolių perdavime dalyvaujančių dukterinių vienetų akcijų (dalių, paju) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba mokestinius nuostolius perduoda ar perima vienetų grupės vienetas (vienetai), kuris (kurie) toje grupėje yra nuo jo (jų) įregistravimo dienos ir bus vienetų grupėje be pertraukų ne trumpiau kaip dvejus metus skaičiuojant nuo jo (jų) įregistravimo dienos.

Pavyzdžiui, jei vienetų grupėje yra užsienio vienetų, tai dokumentai, iš kurių galima nustatyti, kokią akcijų dalį ir kiek laiko užsienio vienetas turėjo nuosavybės teise kitame užsienio vienetė, gali būti patvirtinti užsienio valstybių įmonių, komercinio ar kitokio atitinkamo registro atitinkamas išrašais, ar to užsienio vieneto arba jo akcijų tvarkytojo surašytas atitinkamas dokumentas. Reikalinga informacija taip pat gali būti pateikiama nuostolių perdavimo susitarime ar kitame nuostolių perdavimo – priėmimo dokumente, patvirtintame vienetų vadovų ar kitų atsakingų asmenų parašais.

Mokesčių administratoriui pareikalavus, minėti dokumentai turi būti išversti į lietuvių kalbą, o vertimas patvirtintas vertėjo parašu ir spaudu.

2. PMĮ 56-1 straipsnio 9 dalies ir jos apibendrintas paaiškinimas (komentaras).

„9. Bendra pagal šį straipsnį ir šio Įstatymo 30 ir 43 straipsnius atskaitoma mokestinių nuostolių, išskyrus mokestinius nuostolius dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo (ne finansų įstaigų), mokestinius nuostolius, patirtus dėl turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir apskaičiuotus pagal šio Įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę, taip pat mokestinius nuostolius vienetų, kurių apmokestinamasis pelnas pagal šio Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatas apmokestinamas taikant 7 procentų mokesčio tarifą, suma negali būti didesnė kaip 70 procentų vieneto mokestinio laikotarpio pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus ankstesnių mokestinių laikotarpių mokestinius nuostolius.“

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Bendruoju atveju (išimtyms aptartos 2 punkte), apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, atskaitomų mokestinių nuostolių suma, įskaitant perimtus nuostolius dėl reorganizavimo ar perleidimo bei nuostolius perimtus iš vienetų grupės vienetų, negali būti didesnė kaip 70 proc. vieneto mokestinio laikotarpio pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus ankstesnių mokestinių laikotarpių mokestinius nuostolius.

2. Šioje dalyje įtvirtinta atskaitomų mokestinių nuostolių dydį ribojanti nuostata netaikoma:

1) mokestiniams nuostoliams dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo (ne finansų įstaigų);

2) mokestiniams nuostoliams, patirtiems dėl turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir apskaičiuotiems pagal PMĮ 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę;

3) mokestiniams nuostoliams vienetų, kurių apmokestinamasis pelnas pagal PMĮ 5 straipsnio 2 dalies nuostatas apmokestinamas taikant 7 procentų mokesčio tarifą.

Pavyzdžiai

1. Vienetas A (ne finansų įstaiga) 2026 metais apskaičiavo 150 000 Eur mokestinių veiklos nuostolių, vienetas B apskaičiavo 100 000 Eur apmokestinamojo pelno. Vienetai priklauso vienetų grupei.

Maksimali vieneto B atskaitomų mokestinių veiklos nuostolių suma 70 000 Eur (100 000 Eur x70 proc.).

Kadangi vienetas B neturi nuosavų neatskaitytų praėjusių mokestinių laikotarpių nuostolių, tai jis gali perimti iš nuostolingos grupės vieneto dalį jo mokestinių nuostolių. Vienetas B gali sumažinti savo apmokestinamąjį pelną iš kito vienetų grupės vieneto perimtų mokestinių nuostolių dalimi – 70 000 Eur.

2. Vienetas A (ne finansų įstaiga) 2026 metais apskaičiavo 500 000 Eur apmokestinamojo veiklos pelno ir 10 000 Eur VP perleidimo pelno bei 80 000 Eur veiklos, apmokestinamos pagal PMĮ 5 straipsnio 7-9 dalis, pelno.

Ankstesnių mokestinių laikotarpių neperkelti veiklos nuostoliai sudarė 200 000 Eur, VP perleidimo nuostoliai – 40 000 Eur, perimti iš prijungtos bendrovės mokestiniai veiklos nuostoliai – 40 000 Eur, perimti iš kitų grupės vienetų mokestiniai veiklos nuostoliai – 180 000 Eur.

Apskaičiuodamas 2026 metų apmokestinamąjį pelną, vienetas A iš VP perleidimo pelno gali atskaityti 10 000 Eur ankstesnių mokestinių laikotarpių VP perleidimo nuostolių.

Iš veiklos ir veiklos, apmokestinamos pagal PMĮ 5 straipsnio 7-9 dalis, pelno atskaitoma ankstesnių mokestinių laikotarpių veiklos nuostolių bendra suma negali būti didesnė kaip 406 000 Eur $((500\ 000\ \text{Eur} + 80\ 000\ \text{Eur}) * 70 / 100)$.

Vienetas A (ne finansų įstaiga) 2026 metais iš apskaičiuoto apmokestinamojo pelno gali atskaityti: 200 000 Eur savo praėjusių mokestinių laikotarpių nuostolių sumą, 40 000 Eur iš prijungtos bendrovės perimtų bendrovėje tęsiamos veiklos nuostolių sumą ir 166 000 Eur iš grupės vienetų perimtų mokestinių veiklos nuostolių sumos dalį. Visi mokestiniai veiklos nuostoliai negali būti atskaitomi, nes bendra 420 000 Eur (200 000 Eur + 40 000 Eur + 180 000 Eur) mokestinių nuostolių suma viršija 70 proc. nuo 580 000 Eur apmokestinamojo pelno sumos (580 000 Eur * 70 proc. = 406 000 Eur). Vienetas A gali sumažinti apmokestinamąjį pelną iš kito vienetų grupės vieneto perimtų mokestinių nuostolių dalimi 166 000 Eur (406 000 Eur – 200 000 Eur – 40 000 Eur). Likusi neatskaityta 14 000 Eur (180 000 Eur -166 000 Eur) iš kitų grupės vienetų perimta mokestinių nuostolių suma iš vieneto A apmokestinamojo pelno neatskaitoma ir į kitus metus neperkeliamas.